Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 94

Lausunto Heposaaren, Olkahisen ja Vastarannan siltojen ja tiepengerten rakentamisesta sekä nykyisten siltojen kunnostuksesta

TRE:3975/11.01.02/2026

Valmistelija / lisätiedot:
Sassi Sari

Valmistelijan yhteystiedot
Ympäristötarkastaja Sanna Markkanen, puh. 050 524 2536, etunimi.sukunimi@tampere.fi, Ympäristötarkastaja Emmi Lehkonen, puh. 040 800 4975, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä
Hallintosihteeri Hanna Sandström, puh. 040 750 1876, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös
Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Sassi Sari, Vastaava ympäristötarkastaja

Päätösehdotus
Lupa- ja valvontavirastolle annetaan oheinen perusteluissa esitetty lausunto Heposaaren, Olkahisen ja Vastarannan siltojen ja tiepengerten rakentamista sekä nykyisten siltojen kunnostusta koskevasta vesilupahakemuksesta.

Perustelut
Lupa- ja valvontavirasto pyytää Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta lausuntoa Sisä-Suomen elinvoimakeskuksen vesilupahakemuksesta koskien Heposaaren, Olkahisen ja Vastarannan siltojen ja tiepengerten rakentamista sekä nykyisten siltojen kunnostusta (LVV-U/79881/2026). Lausuntoa on pyydetty 14.9.2026 mennessä. Lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet ympäristötarkastajat Sanna Markkanen ja Emmi Lehkonen. Lisäksi Tampereen kaupungin yleiskaavoitus on osallistunut lausunnon valmisteluun kohdan Yleiskaavatilanteen täydennys ja päivitys osalta.

Hakijan esittämä hankekuvaus

Siltapaikka sijaitsee Tampereen kaupungin alueella, kohdassa, jossa valtatie 9 ylittää Näsijärven Olkahistenlahden. Lupaa haetaan tiesuunnitelmassa Valtatien 9 parantaminen välillä Alasjärvi–Käpykangas, Tampere ja Kangasala esitetyn sijainnin mukaisesti. Toimenpidealueet ovat pääosin yleisellä tiealueella 837–895–2–4, Nurmin osakaskunnan yhteisellä vesialueella 837-505-876-1 ja yhteisellä vesialueella 837–584–876–1 (järjestäytymätön).

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tiesuunnitelmassa nykyisellään kaksikaistainen Alasjärven ja Käpykankaan välinen tieosuus suunnitellaan 13 kilometrin matkalta nelikaistaiseksi ja siltojen rakentaminen on tarpeen tien laatutason parantamiseksi. Vanhat sillat (H-1144 Heposaarensilta, H-1145 Olkahisen silta ja H-1146 Vastarannan silta) kunnostetaan. Uudet sillat rakennetaan nykyisten siltojen viereen, niiden luoteispuolelle. Uusien siltojen Heposaaren silta S4, Olkahisten silta S5 ja Vastarannan silta S6 aukotus on vähintään yhtä suuri ja sijainti ja välituet samalla linjalla nykyisten siltojen kanssa. Valtatie pengerretään vesistöön samoin kuin nykyisilläkin silloilla on tehty. Sillan rakentaminen kestää noin 9 kuukautta.

Hakijan mukaan siltojen rakentamisella ei ole pysyviä vaikutuksia hydrologisiin tekijöihin, virtaamaan tai vedenkorkeuteen. Hankkeesta aiheutuvat haitalliset vaikutukset kohdistuvat töiden tekemisen aikaan ja rajoittuvat veden paikalliseen samentumiseen. Rakennustyön aikana uomaa voidaan käyttää veneilyyn. Veden tilapäistä samentumista ja kiintoainepitoisuuden kasvua voidaan ehkäistä tarvittaessa suojaverholla. Hankkeella ei katsota olevan merkittävää vaikutusta luonnonympäristöön.

Hankkeen rakennustöiden aikaisia vaikutuksia on esitetty tarkkailtavaksi ja tarkkailusuunnitelma on esitetty hakemuksessa.

Hakijan mukaan hanke ei loukkaa yleistä tai yksityistä etua eikä siitä ennalta arvioiden aiheudu vesilain mukaan korvattavia edunmenetyksiä. Hanke ei vaaranna yleistä terveydentilaa tai turvallisuutta, eikä siitä aiheudu huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia ympäristömuutoksia. Hankkeella on positiivisia vaikutuksia etenkin liikenneturvallisuuteen. Hanke edesauttaa varautumaan maankäytön kehitykseen suunnittelualueella varmistamalla sujuvat ja turvalliset liikenneyhteydet sekä elinkeino- ja yritystoiminnan saavutettavuuden. Hanke on alueella voimassa olevien kaavojen mukainen. Hakijan mukaan hankkeesta aiheutuvat haitat ovat vähäisiä ja luonteeltaan pääosin tilapäisiä, ja ne ovat lievennettävissä työnaikaisilla suojatoimenpiteillä. Hankkeella saavutettavat hyödyt ovat kokonaisuutena arvioiden suuremmat kuin siitä aiheutuvat haitat, minkä vuoksi vesilaissa asetetut luvan myöntämisen edellytykset täyttyvät.

Lausunto

Siltarakenteet, aukkokoko, virtausolosuhteet ja veden vaihtuvuus Olkahistenlahdella

Siltarakenteet on suunniteltava ja toteutettava siten, että Olkahistenlahden veden vaihtuvuus ei heikkene veden virtauksen estymisen tai vähenemisen seurauksena.

Sillan tukien, pengerrysten ja muiden rakenteiden ympäristö on suojattava siten, ettei hanke aiheuta silta-aukoissa liettymistä tai muita haitallisia muutoksia virtausolosuhteisiin.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Ennen töiden aloittamista sekä niiden valmistuttua tulee määrittää pohjan profiili alueilta, johon rakentamisella voi olla vaikutusta, siis myös nykyisten siltojen alta. Mikäli rakentamisesta on aiheutunut virtausta hidastavia muutoksia, ne on korjattava.

Uuden Vastarannan sillan osalta tulee noudattaa samaa periaatetta kuin olemassa olevia siltoja koskevassa lupapäätöksessä on määrätty eli uoman pohjan tason tulee vastata Katiskalahden syvimmän kohdan tasoa, kuitenkin enintään korkeutta N_{43} +92,7. Hakemusasiakirjoista ei käy yksiselitteisesti ilmi uoman suunniteltu pohjakorkeus. Lisäksi piirustuksessa S6B Vastarannan silta esitetyt korkeustiedot ovat eri korkeusjärjestelmässä kuin olemassa olevien siltojen lupapäätöksessä, mikä vaikeuttaa lupapäätöksen ja tässä lupahakemuksessa esitettyjen korkeustietojen vertailua ja ruoppaustason arviointia.

Hakemuksessa on esitetty vertaus aikaisemman lupapäätöksen siltojen vapaa-aukon koosta todeten: Siltojen vapaa-aukko on nykyisiä siltoja suurempi. Tieto tulee perustella esim. numeraalisin vertailuin ja kuvin.

Hakemuksen mukaan tiepenkereen mahdollinen leventäminen lisää virtausvastusta vain vähäisessä määrin, eikä vaikutus ole käytännössä havaittava eikä penkereen levittämisellä arvioida olevan Olkahistenlahden veden vaihtumiseen merkittävää vaikutusta. Näitä arvioita ei ole kuitenkaan hakemuksessa tarkemmin perusteltu eikä hankkeen vaikutuksia Olkahistenlahden virtauksiin, veden vaihtuvuuteen tai veden laatuun ole mallinnettu. Hakemuksen mukaan siltojen rakentamiseen ja korjaamiseen liittyvät telineet ja työpedit kaventavat myös uomaa hieman, karkeasti arvioiden 3 metriä, ja voivat aiheuttaa veden samentumista ja kiintoainepitoisuuden kasvua hetkellisesti. Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen katsookin, että lahden lisäkuormitusta on vältettävä ja uusien siltojen rakentamisessa on otettava huomioon veden vaihtuvuuden ja veden laadun turvaaminen Olkahistenlahdessa huolehtimalla riittävästä vesisyvyydestä ja leveydestä silta-aukoissa myös työnaikaisissa tilanteissa. Työaikaiset rakenteet on poistettava viivytyksettä työn valmistuttua.

Kiintoaineksen leviämisen estäminen suojaverhoin

Ottaen huomioon sedimenttiselvityksen tulokset, hienojakoisen aineksen kuten saven esiintymisen järven pohjassa siltapaikkojen kohdalla sekä Olkahistenlahden nykytilan, suojaverhoja tulee käyttää kiintoaineksen leviämisen estämiseksi. Luvassa tulee lisäksi määrätä suojaverhon säännöllisestä toimivuuden tarkistamisesta sekä verhon huoltamisesta ja korjaamisesta tarvittaessa ja viipymättä.

Veden laatu ja sen tarkkailu

Hakemuksessa esitetyt veden laatutiedot Olkahistenlahden tilasta ovat osittain puutteelliset. Olkahistenlahden veden laatua on Tampereen kaupungin ja muiden tahojen toimesta tarkkailtu havaintopisteistä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Näsijärvi, Olkahistenlahti, la vuosina 2022-2026 ja Näsijärvi N3a Olkahistenlah vuosina 1970-2022 sekä 2024-2026. Lisäksi Olkahistenlahden valuma-alueen uomissa (Halimasjärvenoja, Eerolanoja, Maaniitynoja) on tehty Ojala-Lamminrahkan rakentamisen aikaista tarkkailua vuosina 2019-2026. Olkahistenlahden tulokset löytyvät pääosin ympäristöhallinnon avoimista tietojärjestelmistä. Lisäksi Ojala-Lamminrahkan vesitarkkailusta on tehty kaksi koosteraporttia (KVVY Tutkimus Oy: Ojala-Lamminrahka alueen vesistöselvitys 2021 ja Ojalan vesistöselvitys vuosina 2023-2024). Tulosten perusteella Olkahistenlahti on peruslaadultaan melko hyväkuntoinen ja virkistyskäyttöön soveltuva vesialue, jonka happitilanne on viime vuosina ollut pääosin hyvä tai melko hyvä. Ajoittaista happivajetta on kuitenkin esiintynyt. Ojala-Lamminrahka alueen rakentamisen vaikutukset ovat viime vuosina näkyneet Olkahistenlahden valuma-alueen uomissa matalina pH-arvoina sekä korkeina kiintoaine-, sulfaatti- ja metallipitoisuuksina ennen rakentamista vallinneeseen tilanteeseen verrattuna. Myös Olkahistenlahden syvänteiden näytepisteissä pohjan läheisen vesikerroksen kohonneet metalli- ja sulfaattipitoisuudet ilmentävät purkuojien vaikutuksia. Hankkeessa tulee huomioida Olkahistenlahden tarkkailutulokset ja lahden nykytila.

Hakemuksessa esitettyä tarkkailuohjelmaa tulee täydentää seuraavasti: tarkkailtaviin parametreihin tulee lisätä sulfaatti, näytteet tulee kerrostuvilla vesialueilla ottaa myös väli- ja alusvedestä ja yksi tarkkailupiste tulee sijoittaa Olkahistenlahden syvänteen kohdalle (Näsijärvi N3a Olkahistenlah).

Vesistön virkistyskäytön huomiointi

Työn suorittamistapa (eli tehdäänkö yksi silta kerrallaan vai kaikki kolme siltaa yhtä aikaa) ei selkeästi käy hakemuksesta ilmi. Hakemuksessa on esitetty, että työsiltaan tehdään tarvittava aukko, jonka läpi veneliikenteen on mahdollista ohittaa silta rakentamisen aikana. Hakemusasiakirjoista ei ilmene, miten silta-aukkojen kautta tapahtuva veneily, melonta ja muu vesistön virkistyskäyttö turvataan rakentamisaikana, mikäli siltojen rakentaminen tapahtuu samanaikaisesti ja mikäli työalue rajataan kiintoaineksen leviämisen estämiseksi suojaverhoilla. Hakemusta tulisi täydentää työnaikaisia vesiliikennejärjestelyjä, muuta kulkemista sekä suojaverhojen toteutustapaa koskevilla tiedoilla.

Hakemuksesta ei selkeästi käy ilmi siltarakennustöiden ajankohta, mutta ilmoitetun keston (9 kk) perusteella työt ajoittuvat vesistön sekä kesä- että talvivirkistyskäytön ajankohtiin. Olkahistenlahden ja siltojen länsi- ja luoteispuolella sijaitsevan Näsijärven vesialueiden (muun muassa Niihamanselän) virkistyskäyttö on vilkasta ympäri vuoden. Näsijärvelle kuljetaan silta-aukkojen kautta. Turvallisen virkistyskäytön takaamiseksi työmaa-alueet ja niihin liittyvät varoalueet tulee merkitä selkeästi ja näkyvästi.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Nykyisten siltojen kunnostuksen ympäristövaikutusten arviointi ja huomioiminen

Hakemuksessa on esitetty, että uusien siltojen valmistuttua voidaan nykyiset sillat peruskunnostaa liikenteen käyttäessä uusia siltoja. Kunnostustoimenpiteinä sillan vesieristeet, päällysteet, reunapalkit ja kaiteet uusitaan sekä betonirakenteiden pinnat kunnostetaan. Siltaan rakennetaan melukaide. Toimenpiteistä mahdollisesti aiheutuvat ympäristövaikutukset tulee arvioida.

Tiealueen hulevesien hallinta

Hakemuksen mukaan hulevesien hallintaa on tiesuunnitelmassa täsmennetty siten, että Olkahistenlahden vesistösiltojen kohdalla tievedet johdetaan penkereisiin rakennettavien puolirumpujen ja imeytyvien sekä suodattavien rakennekerrosten kautta ennen vesistöön päätymistä. Hakemuksesta tai sen liitteistä ei käy ilmi, että mihin tieveden käsittelyrakenteet tarkalleen ottaen sijoittuvat ja rakennetaanko ne tiesiltojen rakentamisen ja uusimisen yhteydessä. Hulevesien hallinta- ja käsittelyjärjestelmien tulee olla asianmukaisia ja riittäviä käsittelemään myös ylivirtaamatilanteiden vedet. Lisäksi järjestelmien säännöllinen huolto tulee olla mahdollista.

Hakemuksen tiedolliset puutteet ja täydentäminen

Hakemuksessa viitataan hankealueen lähimpien valuma-alueiden osalta Tampereen kantakaupungin valuma-alueselvitykseen vuodelta 2012. Tampereen kaupungin hulevesiohjelma ja valuma-alueselvitys 2023–2030 päivitettiin vuonna 2023 ja se löytyy Tampereen kaupungin verkkosivuilta.

Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen huomauttaa, että Olkahistenlahdelta on olemassa vesikasvillisuusaineistoa vuodelta 2013 (KVVY ry: Tammerkosken uuden padon ja tulvakanavan rakentamisen aikaisten vaikutusten tarkkailu Näsijärven alueella / kasvillisuusselvitys vuonna 2013). Selvityksen mukaan ihmistoiminnan vaikutus rantoihin ja vesikasvillisuuteen on ilmeinen, rannat ovat luonteeltaan jyrkkiä ja vesikasvillisuus on niukkaa.

Aiemmassa lupapäätöksessä korkeudet on esitetty N_{43}-korkeusjärjestelmässä. Korkeustietojen vertailtavuuden varmistamiseksi ne tulee esittää samassa korkeusjärjestelmässä, ensisijaisesti N2000-järjestelmässä tai ainakin esittää muuntokerroin.

Hakemustekstissä sivulla 16 mainittu kuva 12 (Vedenkorkeuden vaihtelut vuosien 1970 ja 2026 välillä) puuttuu.

Yleiskaavatilanteen täydennys ja päivitys

Tampereen kaupungin yleiskaavoitusviranomaiselta saadun selvityksen (13.8.2026) mukaan: Kantakaupungin yleiskaavan 2040 kartalla 4 (Kestävä vesitalous, ympäristöterveys ja yhdyskuntatekninen huolto) vesihuollon uudet ohjeelliset runkolinjat sijoittuvat valtatien varressa hankealueeseen.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kantakaupungin valtuustokauden 2017–2021vaiheyleiskaavan vastaavalla kartalla 4 valtatien 9 suuntaisesti on tunnistettu voimalinjan yhteystarve Nurmista Naistenlahden ja Hankkion suuntiin.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 19.5.2025 Kantakaupungin valtuustokauden 2021-2025 vaiheyleiskaavan. Se kuulutettiin voimaan 8.7.2025. Vaiheyleiskaavan 2021-2025 teemoina olivat erityisesti ilmastonmuutokseen sopeutuminen sekä viherympäristö ja vapaa-ajanpalvelut. Lisäksi vaiheyleiskaavassa laadittiin neljälle osa-alueelle kehittämistavoitteita. Vaiheyleiskaavassa ei ole keskuspuistoverkon turvaamista koskevaa merkintää lukuun ottamatta hankkeeseen vaikuttavia merkintöjä

Hankealueen eteläosa valtatien Niihaman puoleiselta osaltaan kuuluu Ympäristöministeriön 29.5.2026 hyväksymän Kansallisen kaupunkipuiston alueeseen, jonka laadun säilyminen tulisi turvata hankkeen suunnittelussa ja toteutuksessa.

Kauppi-Niihaman osayleiskaava on kumottu Kantakaupungin 2040 hyväksymisen yhteydessä.

Nurmi-Sorilan osayleiskaavaa on tarkistettu Nurmin alueen osalta. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 19.5.2025 Nurmin osayleiskaavan tarkistaminen -osayleiskaavan, ja se kuulutettiin voimaan 9.10.2025. Osayleiskaava ei kuitenkaan ulotu siltahankkeen alueelle.

Myös maakuntakaavan osalta on tarpeen päivittää voimassa olevien maakuntakaavojen tilanne. Tässä täsmällisen tiedon saa Pirkanmaan liitosta.

Tiedoksi
Lupa- ja valvontavirasto

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Pöytäkirja asetettiin nähtäväksi 11.9.2026 kaupungin internetsivuille www.tampere.fi

Päätös on lähetetty sähköpostilla 11.9.2026

Tampere
11.09.2026

Hanna Sandström
Hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto

§94

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
-etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)